

**HELSINGIN METSIEN LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA
MERKITTÄVIEN KOHTEIDEN INVENTOINTI (METSO- toimintaohjelmakohteet)**

---

1 KOHTEEN PERUSTIEDOT

Kohteen nimi: Keskuspuisto 2, Kivihaka ja Maunulanpuisto

Kohteen tunnus: M23

Kohteen sijaintialue (rakennusviraston aluesuunnittelualue): Keskuspuisto

Kohteen Metsäsuunnitelman aluenumero ja metsäsuunnitelmanumero: 154/201

Maastoinventoinnin ajankohta (pvm): 4.- 6 .10, 10. ja 13.10.2011

2 METSO -KOHTEEN YLEISKUVAUS

Keskuspuisto 2:n alue sisältää Kivihaan ja Maunulanpuiston arvokkaat ja ennallistamiskelpoiset metsät ja lehdot. Alueen eteläosassa Kivihaassa on luonnontilaisen kaltaisia ja kehittyviä kallio- ja kangasmetsiä. Kivihaan länsiosassa on luonnontilaista ja maatalouskäytöstä poistettua palautuvaa lehtoa.

Maunulanpuiston kalliometsät rytmittyvät järeäpuustoisten kangasmetsien ja lehtojen lomaan. Alueen lehdot ovat lähinnä ennallistuvaa peltoa, mutta kohteella on myös arvokasta runsaslahopuustoista lehtoa.

Maunulanpuistossa kasvaa pähkinäpensasta ja siellä on kaksi luonnonsuojelulain 29 §:n tarkoittamaa pähkinäpensaslehtoa, joista toinen on suojeltu ls-lain luontotyyppinä.

Kohteella on näkyvästi pohjavesivaikutusta ja tihkupintaa, josta kertoo muun muassa isokastesammalen runsaus. Kivihaassa on räme- ja korpilaikkuja ja pienialainen saniaisvaltainen lehtokorpi. Maunulanpuistossa on lähteistä saniaislehtoa.

Kivihaan pohjoisosassa on puolustusrakennelmia.

KOHDEKUVAUSLOMAKE

Kohde sisältää seuraavia elinympäristötyyppejä, joista METSO:n valintaperusteiden luokkien I - III pinta-alat, mahdollisten muiden kohteiden pinta-alat ja kohteen kokonaispinta-ala ovat:

	I (ha)	II (ha)	III (ha)	YHTEENSÄ
Lehto	9,4	2,3	8,2	19,9
Runsaslahopuustoinen kangasmetsä	20,0	22,3	13,5	51,6
Pienveden lähimetsä				
Korpi/ räme/ suon reunametsä	2			2
Metsäluhta tai tulvametsä				
Maankohoamisrannikon kohde				
Harjun paahdeympäristö				
Puustoinen perinneympäristö				
Kalkkikallion tai ultraemäksisen maan metsä				
Muu kallio-, jyrkänne- tai louhikkometsä		4,5	1,7	5,2
Muita alueita				4,1
			YHTEENSÄ	88,4

KOHDE SISÄLTÄÄ:

Metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä:

Ei

Luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyyppiejä:

Kuvioilla 176 ja 146 on pähkinäpensaslehtoa. (Rajattu luontotyyppikohteeksi). Kohteiden tila on vakaa. Lisäksi kuvio 171 joka ei sisälly rajaukseen on tulkittavissa mahdolliseksi luonnonsuojelulain luontotyyppikohteeksi.

Etäisyys lähimmälle suojelualueelle noin 4 km

Suojelualueen nimi: Haltialan aarnimetsäalue

Suojelualueen tyyppi: Luonnonsuojelualue

3 PUUSTOTIEDOT

Puuston ikäjakauma

Ikä, vuotta	0-30	31-60	61-90	91-120	120+
Pinta-ala ha	2,3	13,5	18,3	38,3	13,7

Elävän puuston puulajisuhteet kohteella:

Kohteen kangasmetsät ovat vaikuttavan järeäpuustoisia. Kuusen sekapuuna kasvaa kilpikaarnaista mäntyä, rauduskoivua ja muuta lehtipuuta. Kallioiden kasvaa mäntyä ja lehdot ovat lehtipuuvaltaisia. Kohteelta löytyy myös edustavaa erirakenteista sekametsää.

Järeitä haapoja ja haavikoita löytyy kattavasti sekä Kivihaasta että Maunulanpuistosta. Metsävaahteraa kasvaa yleisesti ja kohteelta löytyy myös yksittäisiä metsälehmäksiä. Kuviolla 125 Maunulanpuiston kaakkoiskulmassa kasvaa yksi kookas saarni (*Fraxinus excelsior*) kuusitaimikon kuristuksessa.

Lahopuuston määrä ja laatu kohteella:

Kohteen lahopuun määrä vaihtelee runsalahopuustoisista metsiköistä niukalahopuustoisiin alueisiin, joka on seurausta aiemmista hakkuista. Lahopuuta on syntymässä lisää vanhasta puustosta. Kohteella on niukasti myös arvokasta haapalahoa. Laho on pääosin I- ja II-vaiheen lahoa, mutta kohteella on siellä täällä myös pitkälle lahonnutta III-asteen lahoa.

4 KOHTEEN LAJISTO

Kohteen lehdot ovat pääosin suursaniaisvaltaisia ja runsasravinteisia hiirenportaan (*Athyrium filix-femina*) ja isoalvejuuren (*Dryopteris expansa*) luonnehtimia kosteita lehtoja. Muun muassa vaateliaita kevät- ja lehtotähtimöä (*Stellaria holostea* ja *S. nemoreum*) kasvaa niissä yleisesti. Keski- ja pohjoispuolen lehdoissa on runsaasti kookkaita tervaleppiä. Lehtomaisen kankaan metsistä löytyy pähkinäpensasta (*Corylus avellana*).

Kuviolla 119 on lähteinen hiirenportaan, isoalvejuuren ja isokastesammalen (*Plagiothegila*) luonnehtima noron ympäröimä kostea lehto, jonka lajistossa on havaintoja mm. vaateliaasta korpinurmikasta (*Poa remota*) (Arto Kurtto).

Vanhan metsän käävääkkäistä tuli vastaan rusokääpää (*Pychnoporellus fulgens*) ja männynkääpää (*Phellinus pini*). Alkuvaiheen lahottajia löytyy yleisesti. Töyhtötiainen (*Parus cristatus*) ja puukiiپیjä (*Certhia familiaris*) ovat vanhan metsän indikaattorilajeja.

KOHDEKUVAAUSLOMAKE

Palokärjen (*Dryocopos martius*) syömäjälkiä löytyy sieltä täältä. Luonnollisesti lehdossa pesii runsas lintulajisto.

Lehtojen niukassa pohjakerroksessa kasvaa savimaiden tyyppilajia isomyyränsammalta (*Athricium undulatum*) sekä lehvä- ja suikerosammalia.

5 VIERASLAJIT

Jättipalsamia ja karhunköynnöstä löytyi Maunulanpuiston pohjoisosan lehtojen ojista. Kuviolla 222 on muutamia jättiputkia.

6 EDUSTAVUUS, LUONNONTILAISUUS JA MUUTTUNEISUUS

Kohteen metsät ovat olleet eriasteisten käsittelyjen kohteena, mutta luonnontilaisen kaltaisia metsiä löytyy Kivihaan etelä- ja pohjoisosasta ja Maunulanpuiston keskisosasta. Eniten edustavuutta ovat vähentäneet järeän puuston hakkuut, joita on tehty mm. kuvion 119 lähteisessä norossa.

Maunulanpuistossa on roskaantumista ja sinne on viety mm. puutarhajätettä. Pitkäaikainen koirien ulkoilutus näkyy reittien varsilla.

7 LUONNON VIRKISTYSKÄYTTÖ

Kivihaka ja Maunulanpuisto sijoittuvat vanhan asutuksen keskelle ja ovat luonnollisesti asukkaiden korvaamattomia virkistysalueita. Metsissä näkyy vähäisesti sienestäjien ja marjastajien polkuja. Kohteella risteilee kattava virkistyspolkuverkosto, joka ohjaa kulkua.

METSO- ohjelman tavoitteiden ja luonnon virkistyskäytön välillä voi sanoa olevan vähäistä ristiriitaa.

8 MAHDOLLISET HOITO- JA ENNALLISTAMISTOIMENPIDESUOSITUKSET

Kohteen lehdossa olevat peratut purot ja vanhat ojat on suositeltavaa ennallistaa vesitalouden ja lehtolajiston elpymiseksi. Pähkinäpensasta kasvavilta alueilta voi vähitellen poistaa kuusia valon saamiseksi arvokkaalle lehtolajistolle.

Niukkalahopuustoisille alueille voi tuottaa lahoppua kaulaamalla. Kaikki turvallisuusriskiä aiheuttavat puut on suositeltavaa kaataa ja jättää maapuiksi lahoamaan. Aika hoitaa aiempien käsittelyjen jälkiä.

LIITTEET

- Koostetaulukko (excel)
- Karttarajaus
- Valokuvia